

Begovác Rózsa:
Gyermekélet a Dráva menti horvátoknál 1900–1980.
Szokások és hiedelmek.

A Dráva menti horvát népcsoport Somogy és Baranya megye déli részén, a horvát-magyar határfolyó mentén él. Több kutató feltételezéséi szerint elképzelhető, hogy itt, a középkori magyar-horvát etnikai határ mentén, a drávai mocsarak és erdők védelmében az Árpád-kori horvát népesség egy része – a somogyi magyarsághoz hasonlóan – átvészelte a török hódoltság idejét. Bizonyos azonban, hogy a 17. század végén, illetve a 18. században e horvát népesség létszáma is bőven gyarapodott a túlparti Szlavóniából, sőt Bosznia horvát vidékeiről betelepülők révén, amit nyelvjárásuk eltérései is igazolnak.

A Dráva menti horvátok leginkább földműveléssel, elsősorban gabonatermesztéssel foglalkoztak, de nagy szerepet játszott gazdálkodásukban az állattenyésztés, ezen belül a sertéstartás is. Fontos szerepe volt a halászatnak, jelentős tevékenységnek számított a hajózás, többen hajóvontatók is voltak.

Az Ormánsághoz hasonlóan Dráva menti horvát falvak is a nagybirtok szorításában éltek, s földjeik növelésére csak a folyószabályozások teremthettek lehetőséget. Az említett okok miatt a 20. század elején sokan kivándoroltak, a célország leggyakrabban az Amerikai Egyesült Államok volt. A kivándorolt többsége soha sem tért vissza, egyikük-másikuk azonban szülőfalujába hazatérve az Újvilágban összegyűjtött vagyonán földet vásárolt. A hazai horvátok felekezetiileg szinte mindig a római katolikus egyházhoz tartoztak. Kivételt képeznek ez alól a Dráva menti horvátok, akik a 16. században a reformáció hatására rövid időre, viszonylag kis létszámban áttértek a kálvinista hitre. Napjainkban viszont – kevés kivétellel¹ – újra mindannyian római katolikus vallásúak.

A horvátság mindkét világháborúban az osztrák-magyar, illetve a magyar hadseregben harcolt, komoly véráldozatokat hozva hazánkért.

Dráva mentén a horvát nyelvű oktatás megszüntetése, a hagyományos paraszti közösségek felbomlása, a hagyományos paraszti kultúra háttérbe szorítása, az erőszakos téteszesítés és a községi iskolák összevonása, körzetesítése, a horvát nyelvű misehallgatás lehetőségének hiánya, a modernizációs folyamatok, s az a tény, hogy a modern tömegkultúrához a hazai horvátság csak a többségi nemzet nyelvén jutott hozzá, az 1960-as évektől napjainkig mind hozzájárult az asszimiláció felerősödéséhez. Bár a gyakran irodalom- és folklórcentrikusnak bélyegzett hazai horvát kultúra és a kialakult horvát értelmiség, valamint a megmaradt kevés iskola fékezte a tudatváltás folyamatát, megakadályozni azonban már nem tudta.

---

¹ Tótújfaluban az 1960- as évektől, az Amerikába vándorolt rokonok hatására, jelenik meg a baptista szekta.